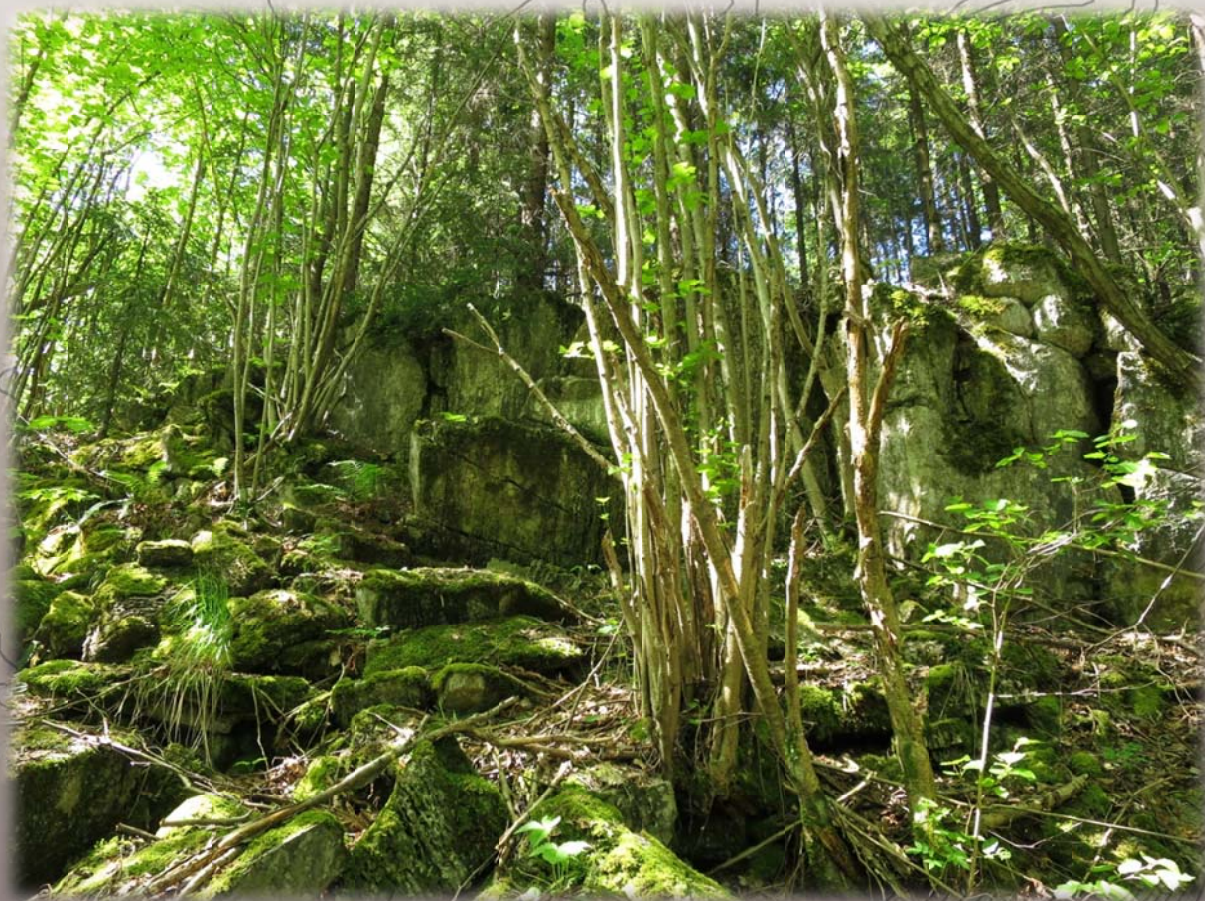

Kartlegging av naturverdier ved Kjonebråten i Asker

Stefan Olberg

BioFokus-notat 2016-28

BIO
FOKUS

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Kjonebråten Utvikling AS kartlagt naturverdier innenfor gnr/bnr 6/64 ed Kjonebråten i Asker kommune. Den skogkledde delen av undersøkelsesområdet er del av en større skoglokalitet kartlagt og avgrenset som en svært viktig naturtype (A-verdi). De påviste verdiene innenfor undersøkelsesområdet er derimot noe marginale, grunnet dominans av unge trær, fravær av utpreget kalkskog i denne delen av skogen og noe menneskelig påvirkning. Vest i undersøkelsesområdet - i overgangen mellom skog og jorde - står det en eik som oppfyller kravene til den utvalgte naturtypen *hule eiker*. Eiketreet er vurdert som lokalt viktig (C-verdi). Det anbefales at den skogdekte delen i så stor grad som mulig overlates til fri utvikling, samt at eiketreet fristilles bedre.

Nøkkelord

Kjonebråten
Asker
Naturverdier
Utvalgt naturtype
Hule eiker
Biologisk mangfold
Rødlistearter
Fremmedarter

Omslag

Kalkrik skog på blokkemark i kant av undersøkelsesområdet.
Foto: Stefan Olberg.

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-513-6

BioFokus-notat 2016-28

Tittel

Kartlegging av naturverdier ved Kjonebråten i Asker

Forfatter

Stefan Olberg

Dato

3. juni 2016

Antall sider

13 sider

Refereres som

Olberg, S. 2016. Kartlegging av naturverdier på Kjonebråten i Asker. BioFokus-notat 2016-28. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

Kjonebråten Utvikling AS

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.
Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra:
<http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO
Telefon 22 95 85 98

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus har på oppdrag fra Kjonebråten Utvikling AS befart og kartlagt naturverdier innenfor gnr/bnr 6/64 beliggende mellom Huldreveien, Kjonebråten og Søndre Borgen, rett sørøst for Søndre Borgen i Asker kommune (fig. 1). Undersøkelsen er bestilt i forbindelse med planlagt boligbygging i området (fig. 2). Undersøkelsesområdet er på ca. 13,5 daa og inkluderer et stort brakklagt engareal/jorde, samt en del av et skogdekt areal beliggende nord og nordvest i området (fig. 1). Det skogdekte arealet er på ca. 2,4 daa, og var hovedmålet for kartleggingen.

Metode

Undersøkelsen har omfattet kartlegging av:

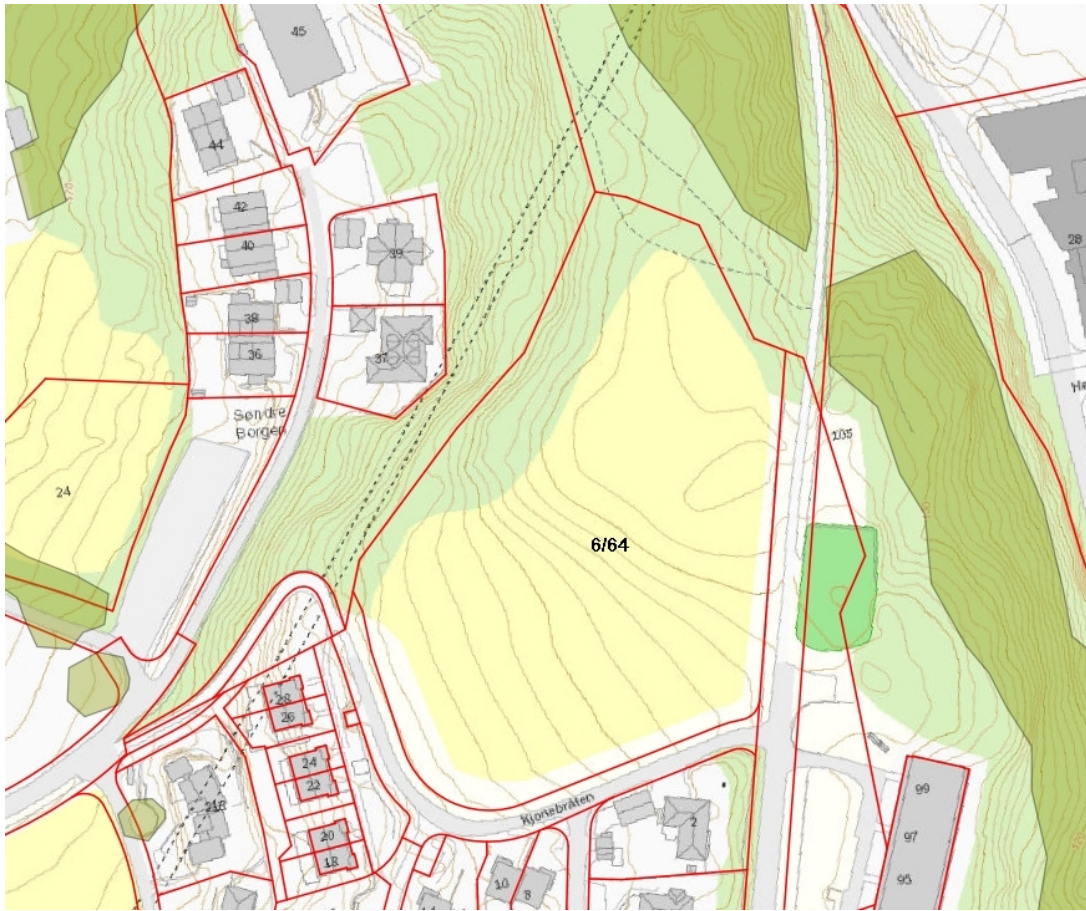
- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007).
- Utvalgte naturtyper iht. Naturmangfoldloven og Forskrift om utvalgte naturtyper (Lovdata 2016).
- Levesteder og forekomster av rødlistearter. Rødlistekategorier følger den siste utgaven av Norsk rødliste (Henriksen & Hilmo 2015).
- Forekomster av svartlistearter iht. Fremmede arter i Norge – med norsk svartliste 2012 (Gederaas m.fl. 2012).

Tilgjengelige naturdatabaser, deriblant Naturbase og Artskart er gjennomgått for å samle eksisterende kunnskap om området. Denne delen av Asker har tidligere blitt befart av personer fra BioFokus. Til tross for at det meste av byggesonen er kartlagt finnes det arealer som tidligere ikke er blitt vurdert, eller som ble vurdert strengere for en del år tilbake, og området som beskrives i denne rapporten er trolig et slikt areal.

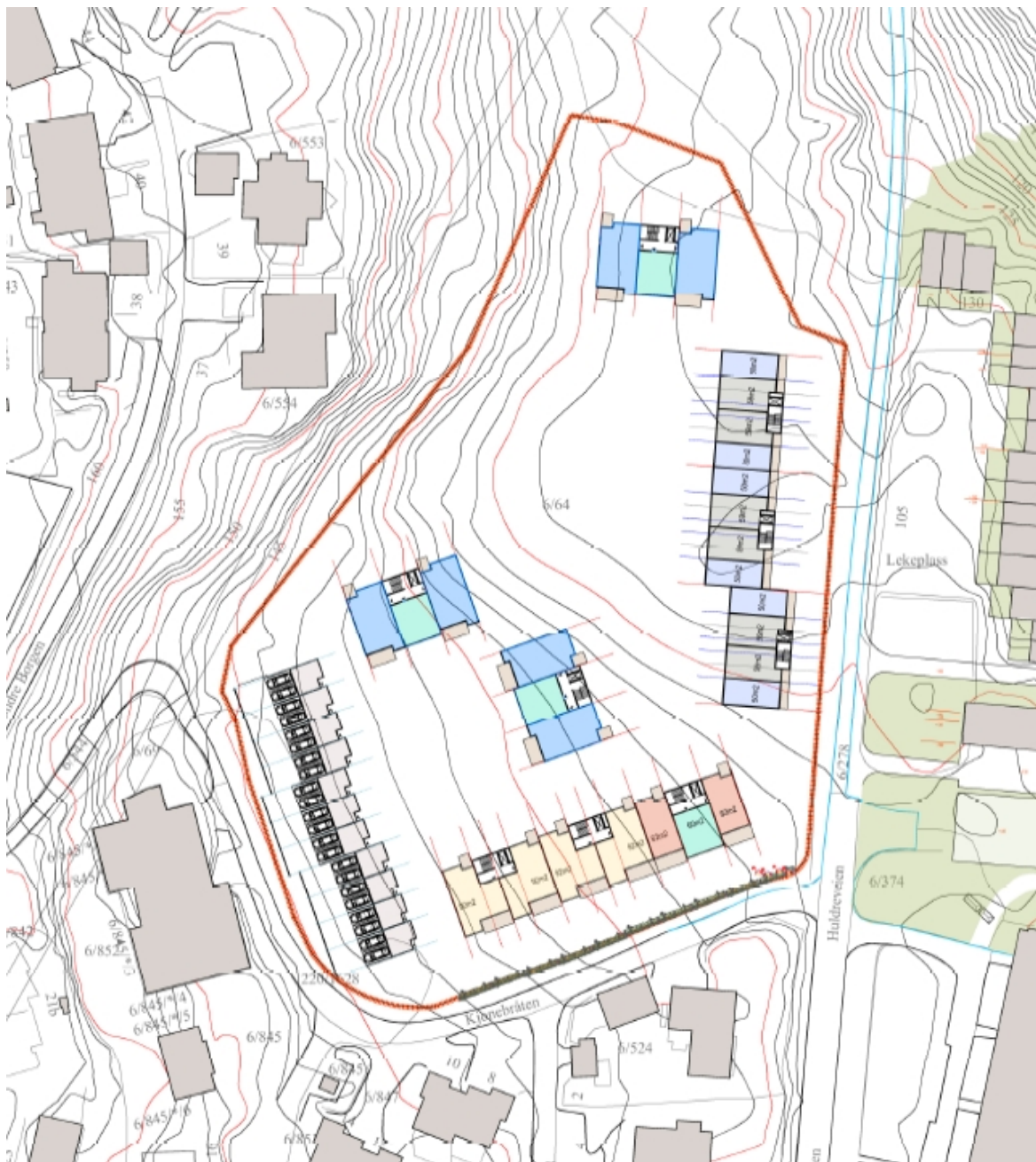
Denne rapporten gir på ingen måte en fullstendig oversikt over hva som finnes av arter innenfor det undersøkte området. Derimot skal den gi et godt innblikk i hvilke naturkvaliteter området innehar.

Konsekvensvurderinger inngår ikke som en del av oppdraget.

Befaringen ble foretatt 26. mai 2016. Hele området ble befart. Det ble også sett på skogarealet nord og vest for undersøkelsesområdet for å få en bedre oversikt over skogens naturverdier, og dermed kunne gi en bedre vurdering av skogarealet innenfor undersøkelsesområdet. Tidspunktet for registrering av biologisk mangfold er godt, både for dyr og for karplanter, men det var ikke riktig tidspunkt for å kartlegge/påvise jordboene sopp. Været var fint og ikke til hinder for befaringen, og området vurderes å være godt nok kartlagt for områdets naturtyper og arealets potensial for rødlistearter.

Figur 1: Kart og flyfoto over undersøkelsesområdet (6/64) med inntegnede tomtegrenser.

Figur 2: Foreløpig plantegning for Kjønebråten, tilsendt fra Hille Melbye arkitekter AS.

Områdebeskrivelse

Størstedelen av undersøkelsesområdet er dekket av et brakklagt jordbruksareal med gressarter og løvetann som dominerende planter (fig. 3). Deler av vegetasjonen på jordet er skrappt vekk i noen 1,5 meter brede og noen titalls meter lang striper. I sør grenser jordet mot vei (Kjønebråten), mens det i øst er en tynn trerekke mellom jordet og vei (Huldreveien). Hele denne delen av undersøkelsesområdet er lite interessant for rødlistearter og innehar ingen utvalgte naturtyper etter DN-håndbok 13.

I nord og i vest grenser jordet mot rik edelløvsskog/kalkskog, og den undersøkte eiendommen strekker seg noen meter inn i denne skogen (opp mot 20 meter i vest og opp mot 30 m mot hjørnet av området i nord).

Skogen i nord står på flatt terreng, mens det i vest er en østvendt skrent bestående av blokkemark. Stedvis er det her noe berg i dagen. Berggrunnen er kalkrik, med innslag av knollekalk og skifer (NGU 2016). Løsmassedekket varierer noe, men er gjennomgående tynt i den skogdekte delen, og antagelig er det tilført masser der jordet ligger.

Skogen er dominert av rik blandingskog med innslag av kalkbarskog, og med tendenser til kalklindeskog på grensen av undersøkelsesområdet i vest, samt litt rik kildehog med skavgras tett ved jordet i vest. Gran, furu, bjørk, eik, hassel, ask, alm, spisslønn, selje, osp, morell, hegg og lind ble registrert i området, som samlet sett antagelig har en dominans av hassel, gran og spisslønn, men dominanseforholdet treslagene imellom er svært variabel. Vegetasjonen har innslag av lågurtarter og kalkkrevende arter som blåveis, fingerstarr, hengeaks, taggbregne, vårerteknapp, kratthumleblom, skogsvever, leddved og liljekonvall.

Av gamle trær forekommer det en grov eik i ung løvskog vest i området, og dette treet er avgrenset som en egen naturtypelokalitet (se nedenfor og fig. 4 og 5). Det oppfordres til å fristille eiketreet ved å fjerne unge løvtrær sør og øst for treet (mot jordet), men skogen i bakkant av eiketreet bør få stå i fred. En gammel lindeklon ble registrert i kant av undersøkelsesområdet i vest (fig. 6). Noen spredte furuer med diameter opp mot 45 cm og enkelte gamle grantrær, hvorav en svært stor med diameter på 75 cm (fig. 4), forekommer innenfor undersøkelsesområdet. Middels gammel til noe ung skog er ellers dominerende innenfor undersøkelsesområdet (fig. 8).

En del hageavfall er dumpet i kantskogen i sørvest (fig. 7) samt at noe hogstavfall/hageavfall ligger rett utenfor undersøkelsesområdet i skogen i nordvest, nedenfor bebyggelsen. Her er det stedvis også foretatt noe utsiktshogst, samt at deler av blokkemarken er flyttet på med maskiner.

Figur 3: Nordre del av brakkmarken som dekker mye av undersøkelsesområdet. Foto: Stefan Olberg.

Figur 4: Gammel gran i nord og en «hul eik» vest i undersøkelsesområdet. Foto: Stefan Olberg.

Naturverdier

Vest i undersøkelsesområdet står det en eik som omfattes av forskrift for utvalgt naturtype *hule eiker* (Lovdata 2016) (fig. 4). Eiketreet er kartlagt som naturtypen *store gamle trær* og er angitt som lokalt viktig (C-verdi). Det skogdekte arealet innenfor undersøkelsesområdet er kartlagt som naturtypen rik edelløvskog i mosaikk med kalkbarskog etter DN-håndbok 13. En fullstendig beskrivelse av de to naturtypelokalitetene finnes i Vedlegg 1.

Naturtypelokaliteten (markert med grønn avgrensning i fig. 5) er slått sammen med den svært viktige lokaliteten Hagaløkkveien II (Naturbase 2016), beliggende nord for undersøkelsesområdet (lys grønn skravor øverst i fig. 5). Den opprinnelige naturtypelokaliteten er noe mer dominert av barskog, ellers ble det ikke sett noen klare forskjeller på den naturtypeavgrensede delen av skogen og den som var utelatt. Undersøkelsesområdet og resten av det tilstøtende skogarealet som nå er inkludert i Hagaløkkveien II, innehar tilsvarende kvaliteter og samme variasjon av naturtyper, samt at potensialet for rødlistearter vurderes som høyt i begge områdene.

Figur 5: Flyfoto med avgrenset undersøkelsesområde (6/64 - rød), de to nye naturtypeavgrensningene (gul (1) og grønn (2)) og tidligere avgrensede naturtypelokaliteter i området (blek grønn skravor).

Fremmedarter

Arter som står oppført på svartelisten (Gjederaas m.fl. 2012) regnes som fremmedarter. En del av disse artene bør det tas hensyn til, enten i form av bekjempelse og/eller for å unngå aktiv spredning ved for eksempel flytting av masser.

Fem svartelistearter med høy eller svært høy risiko for det naturlig forekommende biologiske mangfoldet ble påvist innenfor undersøkelsesområdet (tab. 1). Alle artene er sannsynligvis utbredt i nærområdet på forstyrret mark som veikanter, men forekommer også til dels innenfor enkelte naturtypelokaliteter. Det er mulig å bekjempe de svartelistede planteartene på lokalt plan, men dette kan fort bli kostbart og tidkrevende da stadig nye planter vil komme inn fra nærliggende arealer. Det bør likevel gjøres et forsøk på å begrense artenes utbredelse i området. Det bør ved flytting av masser inn og ut av området påse at disse massene ikke er infisert med fremmedarter.

Tabell 1: Påviste svartelistearter. Kat.=Risikokategori. SE=Svært høy risiko. HI=Høy risiko.

Art	Latinsk navn	Kat.	Forekomst
brunskogsnegl	<i>Arion vulgaris</i>	SE	Antatt forekommende i store deler av området
rødhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	HI	Enkeltplanter langs kanten av skogen i vest
kanadagullris	<i>Solidago canadensis</i>	SE	Noen planter sørvest i området
russekål	<i>Brunias orientalis</i>	HI	Én plante sør i området
vinterkarse	<i>Barbarea vulgaris</i>	SE	Noen planter sørvest i området

Figur 6: Gammel lindeklon med middels unge lindetrær voksende på kalkberg. Foto: Stefan Olberg.

Figur 7: Hageavfall er plassert i overgangen mellom jordet og skogen i vest. Foto: Stefan Olberg.

Figur 8: Ung løvskog er dominerende nord i undersøkelsesområdet. Foto: Stefan Olberg.

Konklusjon

Den skogkledd delen av undersøkelsesområdet er del av en større skoglokalitet kartlagt og avgrenset som en svært viktig naturtype (A-verdi). De påviste verdiene innenfor selve undersøkelsesområdet er derimot noe marginale, dels grunnet dominans av unge trær, dels som følge av fravær av utpreget kalkskog i mesteparten av arealet, samt at denne delen av skogen er noe sterkere påvirket av menneskelig aktiviteter som massepåføring/-forflytting, hogst og dumping av hageavfall. Vest i undersøkelsesområdet - i overgangen mellom skogen og jordet - står det en eik som oppfyller kravene til den utvalgte naturtypen *hule eiker*. Eiketreet er vurdert som lokalt viktig (C-verdi).

Det anbefales at den skogdekte delen i så stor grad som mulig overlates til fri utvikling, samt at eiketreet fristilles bedre. Ved en eventuell utbygging av området bør det tilstrebes å plassere bebyggelsen lengst mulig unna skogen, og eiketreet bør ikke bli negativt påvirket av tiltaket. Det bør også informeres til fremtidige beboere at det ikke må foretas inngrep, hogster, tilplantninger, dumping av hageavfall eller utstrakt tilrettelegging for bruk av den tilgrensende skogen.

Enkelte fremmedarter ble påvist på jordet, og det bør hindres at masser inneholdende disse artene spres til andre områder.

Referanser

Artsdatabanken 2016. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Henriksen, S. og Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Gederaas, L., Moen, T.L, Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Miljødirektoratet 2016. Naturbase.

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

Norsk Geologisk Undersøkelse 2016. Digitalt berggrunnskart.

<http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>

Vedlegg

Naturtyper – Oversikt

481 Hagaløkkveien II

Kalkbarskog – Urterik kalkfuruskog Verdi: A

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt av Terje Blindheim i BioFokus i forbindelse med naturtypekartlegging i Asker kommune i 2010. Lokaliteten ble utvidet som følge av ny befarings av Stefan Olberg i BioFokus i 2016.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør sammen med lokalitet 217 (Hagaløkkveien I) et skogparti over åpningen til Askertunnelen rett sør for Asker stasjon. Skogen står på kalkrik berggrunn, og små partier er kildepåvirket.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er ganske topografisk variert med en rekke småkoller med furu og forsenkninger med gran. Lisider har større løvdominans. I området rett sør for lokalitet 217 (Hagaløkkveien I) er det en kildepåvirket skog med ask og grov gråorskog. Her vokser det bl. a. skogstarr og slakkstarr. I sør er det et lite parti med rik kildeskog hvor det vokser skavgras, men skogen i dette området er ung. Bergvegger er rike på moser. Skogen er til dels grovvokst, er godt sjiktet og inneholder spredte elementer av død ved.

Artsmangfold: Området har potensial for å huse en rekke ulike markboende sopp, moser knyttet til berg og rik jord, og insekter knyttet til død ved og grove trær.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har ikke blitt påvirket i større grad de senere årene, men et uttak av gran i nord for en del år siden har påvirket vegetasjon og treslagssammensetning i denne delen. Inngrepet har også skapt en del død ved av gran.

Fremmede arter: Noe rødhyll forekommer i kantarealene i søndre del.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Verdien må sees i sammenheng med den avgrensede kalklindeskogen. Variert kalkskog og til dels rik løvskog med kildeinnslag utgjør en truet naturtype med begrensede restarealer. Lokaliteten gis derfor verdi som svært viktig (A-verdi), da også potensialet for sjeldne og trua arter er svært høyt.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør overlates til fri utvikling.

829 Kjonebråten

Store gamle trær – Eik Verdi: C

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus i forbindelse med kartlegging av naturverdier i området på oppdrag fra Kjonebråten Utvikling AS.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i overgangen mellom skog og brakklagt jorde nord for Kjonebråten på Søndre Borgen i Asker kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen Store gamle trær - Eik (D1207) og omfattes av forskrift om utvalgt naturtype Hule eiker (U03).

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble registrert og potensialet for forekomster av rødlistearter knyttet til treet er i dag relativt lavt.

Bruk tilstand og påvirkning: En eik med omkrets på 220 cm står i ungt løvkratt ved brakklagt jorde. Stammen har ingen skader eller tegn på hulldannelse, er dekket av lite mose og lav, og barken har noe slett sprekkebark (< 2 cm dype sprekker). Flere av de nederste grenene er døde. Treet står skyggefullt plassert grunnet mye løvoppslag.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Flere andre naturtypelokaliteter med hule eiker og viktige skoglokaliteter finnes i nærområdet, noe som påvirker treet's verdi i positiv retning.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomsten av en relativt gammel eik med en god del døde grener, men uten tegn på hulldannelse, slett sprekkebark og noe lavt potensial for rødlistearter. Skyggefull plassering trekker også verdien noe ned, men C-verdien vurderes likevel som sterk grunnet forekomst av til dels grove, døde grener.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør fristilles snarest ved at unge løvtrær sør og øst for treet fjernes. Disse løvtrærne er i dag i ferd med å skygge ut eiketreet. Alt av nedkappede busker og trær må fjernes fra lokaliteten. Døde grener på treet må ikke kuttes av, og eventuelle eikegrener liggende på bakken må få lov til å bli liggende. Gravearbeider bør ikke foretas under eikekronen.

.....

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdsetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1893-2851
ISBN 978-82-8209-513-6

BioFokus-notat 2016-28